

під якою розуміється продаж частини активів банку у формі цінних паперів, які забезпечені цими активами і погашаються потоком платежів, що генерують дані активи. Такі цінні папери у міжнародній практиці відомі як ABS (англ. asset-backed securities - забезпечені активами цінні папери), вони вільно обертаються на ринках капіталу і купуються, як правило, інституційними інвесторами - взаємними фондами, страховими компаніями, пенсійними фондами, інвестиційними банками тощо.

В основному сек'юритизацію застосовують банки, що дозволяє їм передавати кредитний ризик іншим учасникам ринку - інвесторам, які зацікавлені у довгостроковому, надійному та доходному розміщенні капіталу.

Закон України передбачає два види іпотечних облігацій: звичайні та структуровані. Емісія звичайних облігацій здійснюється самим іпотечним кредитором, тобто банком, і не передбачає списання активів з його балансу. Фактично цей механізм аналогічний німецькій моделі сек'юритизації і є формою залучення додаткових довгострокових ресурсів фінансовими інститутами, що не мають проблем з адекватністю капіталу. Структуровані облігації ідентичні «класичним» американським MBS, й їх випуск проводиться спеціалізованою іпотечною установою (аналог SPV) з передачею позикових активів на її баланс.

Розвиток іпотеки стимулює фінансовий ринок країни. Активізація іпотечного кредитування для банків дає можливість залучати до активної діяльності додаткові грошові ресурси (насамперед населення), для інвесторів є привабливим розвиток вторинного іпотечного ринку, який надає привабливі інструменти інвестування (іпотечні облігації). Завдяки розвитку вторинного іпотечного ринку банки отримують можливість поліпшити свої показники ліквідності. Таким чином досягається здешевлення іпотечних кредитів, вирівнюється структура активів і зобов'язань банку за строками, що врешті-решт робить стабільнішим банківський сектор.

Вважаємо, що основним принципом та орієнтиром менеджменту банку на сьогодні має бути максимізація прибутку та успішне прогнозування ризикових ситуацій. Та чи інша операція банку повинна приносити такий прибуток, який би дозволив акумулювати достатньо коштів, що створюють реальну можливість подолати можливі ризики майбутнього.

Зайченко В.В., к. держ. упр., Немченко Т.Б., к.філос.н.
Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ОЗНАКИ, ЧИННИКИ ВПЛИВУ, НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Питання продовольчої безпеки займає важливе місце в концепціях національної безпеки усіх країн світу. В умовах прагнення України інтегруватися в Європейське співтовариство ця проблема набуває особливого значення. Так, в Законі «Про основи національної безпеки України» продовольча безпека розглядається як одна з цільних складових національної безпеки. В Законі «Про основні засади аграрної політики на період до 2015 року» підкреслена спрямованість державної аграрної політики на гарантування продовольчої безпеки держави. В «Стратегії національної безпеки України» велика увага приділяється значенню продовольчої безпеки. Визначення змісту продовольчої безпеки, її значення знаходимо в «Державній цільовій програмі розвитку українського села на період до 2015 року», в якій зазначено, що продовольча безпека держави передбачає захищеність життєво важливих інтересів громадян за якої держава гарантує фізичну і економічну доступність до життєво важливих якісних та безпечних продуктів харчування відповідно до наукового обґрунтування наборів, підтримує стабільність продовольчого забезпечення населення та гарантує продовольчу незалежність держави. В цій програмі вказано на те, що вирішити проблему продовольчої безпеки неможливо без застосування передових технологій, розвитку фермерських господарств, використання нових форм маркетингу, переходу до нових методів управління[6].

Узагальнюючи існуючі напрацювання науковців та фахівців в цій сфері дослідження доходимо до висновку, що ознаками продовольчої безпеки на рівні країни є: наявність продовольства, яке забезпечується муніципальною та приватною сферами закупок, зберігання, оптовою і роздрібною торгівлею продукцією сільського господарства і харчової промисловості; стабільність галузевих ринків продовольства, яка гарантується сферою накопичення страхових запасів основних продуктів харчування, доступність продовольства, яка визначається рівнем та динамікою реальних доходів і структурою виплат споживачів; якість продовольства, яке підтримується обов'язковою сертифікацією сільськогосподарського та переробного виробництва, контролем джерел надходження, місць зберігання і реалізації продовольчої продукції.

Беззаперечно, повноцінна система продовольчої безпеки України має охоплювати такі складові як: стійку систему продовольчого забезпечення, що ґрунтується на стабільному розвитку агропромислового комплексу в цілому та сільського господарства зокрема, яке здатне постійно забезпечувати населення продуктами харчування на необхідному рівні, адекватно реагуючи на кон'юнктуру продовольчого ринку та реалізуючи свій експортний потенціал; систему захисту вітчизняного аграрного товаровиробника від

імпортої залежності щодо продовольства і матеріально-технічного забезпечення; фізичну та економічну доступність продовольства для різних категорій населення у необхідній кількості, асортименті, відповідної якості та рівня безпеки, а також забезпечені їх платоспроможністю; контроль на всіх стадіях виробництва за якістю та безпекою продуктів харчування та продовольства рослинного та тваринного надходження, орієнтацію вітчизняних аграрних виробників на виробництво екологічно чистої сільськогосподарської продукції; систему створення і підтримання на необхідному рівні резервних запасів продовольства на випадок стихійних лих, неврожаю, несприятливих природних факторів, тощо; ефективний та дієвий механізм державної підтримки аграрних товаровиробників; систем контролю за раціональним використанням природних ресурсів у процесі аграрного виробництва, механізми розробки і впровадження новітніх технологій у галузях агротехніки, агроекології та інтенсивного природокористування.

Варто зазначити, що для забезпечення продовольчої безпеки важливе значення має аналіз загроз, оцінка реальних та потенційних внутрішніх і зовнішніх небезпек, кризових ситуацій та інших несприятливих чинників. Перш за все, на нашу думку, необхідно звернути увагу на зовнішні чинники, що справляють деструктивний вплив на національну систему продовольчої безпеки, до яких на сьогодні можна відноситися наступні: низький рівень конкурентоспроможності вітчизняного продовольства і сировини через технологічну відсталість виробництва; відмінності між рівнем життя населення в розвинених країнах і країнах з перехідною економікою, що знижують соціально-економічну ефективність зовнішньоекономічної діяльності; відсутність чіткого механізму реалізації конкурентних переваг аграрного виробництва країни, представленого в основному особистими селянськими господарствами, які мають базуватися на зниженні витрат, застосуванні інноваційних технологій, підвищенні екологічної безпеки; невідповідність міжнародним нормам оцінки якості продукції; невідповідність державної підтримки вітчизняних товаровиробників світовому рівню; низька ефективність інноваційної діяльності в агросфері, а також відсутність дієвих механізмів впровадження досягнень науково-технічного прогресу в агропромислове виробництво; високий рівень диференціації доходів і наявність груп з грошовими ресурсами, нижчими від прожиткового мінімуму; екологічна напруженість, зумовлена відсутністю загальнодержавних запобіжних заходів.

Щодо напрямів забезпечення національної безпеки України, як і продовольчої безпеки на державному рівні, то вони мають включати: моніторинг і прогнозування основних продовольчих балансів на тенденції розвитку продовольчого ринку країни; укладення прямих контрактів із сільськогосподарськими товаровиробниками на закупку продовольства; посилення впливу на ринкові механізми за допомогою встановлення цін на сировину і кінцеву продукцію, квотування виробництва; сприяння становленню міжрегіональних оптових ринків; вдосконалення механізму регулювання розподільчих процесів на оптовому ринку.

Таким чином, необхідною умовою забезпечення продовольчої безпеки нашої держави є:

- ефективне функціонування аграрного сектора економіки України й розвиток основних галузей аграрного виробництва. Це має забезпечуватися активною, виваженою й послідовною державною аграрною політикою;
- для підвищення продуктивності аграрного виробництва, його конкурентоспроможності важливого значення набуває активізація інноваційної діяльності. Саме інноваційна спрямованість в різних формах прояву нині відіграє домінуючу й вирішальну роль у визначенні кола учасників конкуренції в майбутньому, адже саме інновації дають змогу створити стратегічні переваги в конкретних галузях. Здатність ефективно використовувати інновації є найбільш дієвим інструментом для досягнення цілей продовольчої безпеки, ключем до постійного поліпшення рівня та якості життя громадян.

Літератури

1. Береговий В.К. Шляхи покращення рівня продовольчої безпеки України./В.К. Береговий//Агросвіт. – 2011. - №15. – С.5-7.
2. Національна доктрина продовольчої безпеки України./ П.Т. Саблук, Г.М. Калетнік, С.М. Кваша, В.І. Власов, М.А. Лисак//Економіка АПК. – 2011. - №8. – С. 3-11.
3. Інноваційне сприяння у забезпеченні продовольчої безпеки. / М.М. Кулаєць, М.Ф. Бабієнко, О.Д. Витвицька, В.М. Просіяк// Економіка АПК. – 2011. - № 8. – С. 111-117.
4. Курман Т.В. Щодо поняття та ознак продовольчої безпеки/ Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. -2011. - №165.- С. 121-127.
5. Хвесик М.А. Продовольча безпека України: монографія/ М.А. Хвесик, А.С. Лисецький; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України. – К., 2008. – 159 с.
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

Заярнюк О.В., к.е.н., Сторожук О.В. к.е.н., доц.
Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Впровадження моделі інноваційного розвитку національної економіки сьогодні можливе за умови вирішення питання підготовки спеціалістів нового типу, здатних забезпечити весь процес інноваційної